

Naročnina

— naša letno 30 Din., polletno 15 Din.,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna štev. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Stev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

V. LETO

Murska Sobota, 2. oktobra 1938.

ŠTEV. 40.

Zavezniki...

Češkoslovaški narod, ki stoji v vseh zadnjih mesecih v središču svetovnega dogajanja, bije svoj usodni boj, za svojo samostojnost. Za češko zemljo, ki je bila neštetokrat priča, junaških bojev svojih sinov za svobodo, vadljajo kakor za Kristušov plašč, po pretresljivi drami, ki se je začela za ceno tridesetih srebrnikov... Kljub temu, da je bil češki narod prisiljen, da privoli v okrnitev svojega ozemlja, še ni spregovoril zadnje besede in se ni udal temni usodi, ki so jo skovali njegovi prijatelji. Še nedavno je bil svet prepričan, da ima Češkoslovaška zaveznike na katere lahko gradi, zaupa in veruje v usodnih zgodovinskih urah, ki so se nevzdržljivo zgrinjali na evropskem severu. In tokrat, ko bi se morale pokazati obljube in besede zaveznikov in prijateljev v dejanih so morali Čehi s strtem srcem priznati svetu: „Vsi so nas zapustili z nami je samo še Bog!...“

V mislih imamo dve velešili: Anglijo in Francijo, ki sta tolkokrat zatrjevale, da bodo ščitile Češkoslovaško, čuvale neno samostojnost za ceno lastnih žrtev. Zadnji dogodki pa so pokazali, da so bile vse to prazne obljube, uvelo listje na hirajočem evropskem drevesu, ki je padlo na tla ob prvem vetru, ki je zavel po kontinentu. Upravičeno je vprašanje zakaj so to napravili in kaj jih je k temu napotilo. Odgovor ni težak.

Svojo zvesto zaveznico so žrtvovali, ker niso zadosti močni in se tega zavedajo ali pa jih je k temu napotilo mnenje, da se mora ohraniti svetovni mir za vsako ceno, četudi bi propadlo vse to, kar so zgradili (Anglija in Francija) z mirovnimi pogodbami po svetovni vojni. Mogoče pa jih je k temu napotila tudi velika odgovornost, ki bi jo prevezeli nase, če bi z grožnjo ali pa z oboroženo silo, zaščitili češkoslovaške interese in s tem izvzvali novo svetovno klanje, ki bi pahnalo vesoljno človeštvo v prepad? To se lepo sliši in zveni silno krepostno, a čudno, da so do tega prepričanja prišli šele ob dvanajsti uri in šele takrat, ko so z združenimi močmi položili Češ-

koslovaško na operacijsko mizo. Pravi vzrok pa ne smemo iskati v tem, kakor ga tudi tukaj nihče ni iskal, ko je padla Adis Abeba in ko so začele molčeče abesinske množice po rimsko pozdravljati. Vedno bolj prihaja v ospredje resnica, da je namreč Češkoslovaška padla kot žrtev za nov načrt, ki so ga imeli angleški lordi že dolgo sestavljenega, a so samo čakali ugodnega trenutka, da žrtvujejo milijonski slovanski narod za svoje sebične namene. Do zadnjega trenutka so znali skrivati svoje karte, svet jim je slepo verjel in ni začutil peska, ki jim je padel v oči. Ko so spregledali, je bilo že prepozno, angleško seme je vzklilo: Anglija si hoče pridobiti kot zaveznico Nemčijo, na drugi strani se pogaja z Italijo in v ta krog hoče potegniti še osamljeno Francijo, ki je radi svoje zunanje politike, ki jo je vodila v zadnjih letih, zavozila na slepi tir. Bodoči mir v Evropi naj bi slonel na imenovanih velenilih. Na ta način hoče Anglija privezati predvsem Italijo na svojo stran, ki je v zadnjih letih resno ogrožala angleško pomorsko pot, ki vodi skozi Sredozemsko morje, do bogatih angleških kolonij v Indiji. Drama, ki se trenutno odigrava v osrčju Evrope, nosi pečat skrajne angleške sebičnosti.

Ob takem načinu postopanja z malimi narodi v Evropi, kakor se trenutno dogaja z Češkoslovaško, se upravičeno tudi nas lahko polašča bojazen. Naša država spaša med one, ki nima sreče, da bi sedela v družbi velesil, ki oblačijo in vedrijo nad Evropo. Kam naj vprežemo naš voz, da ne bo na milost in nemilost izročen pravemu večjemu viharju? Nekoč so se slovanski narodi zatekli pod zaščito mogočne matjuške Rusije, od katere so pričakovali odrešenje sveta. Danes pa je sama največji bolnik v Evropi, ki jo že dvajset let razjeda boljševizem in je nesposobna, da bi posegla v evropska dogajanja. Če bi še živeli oni ruski voditelji, ki so puštili svoja življenja na galiških poljanah, se zrušili pod streli komiterne, se ne bi dogajalo v Evropi, da bi milijonski slovanski narod moral plačati s svojo samostojnostjo in bodočnostjo brezskrbno iztrebljenje indijskih plantaž.

Beografska „Samouprava“ je v

svojem članku, v katerem je obravnavala sedanje evropske politične zapletljaje pribila živo resnico, da je čehoslovaški slučaj velik opomin za vse male narode in manjše države v Evropi. Svoja izvajanja zaključuje z ugotovitvijo, da so dogodki, ki zadnja dva

meseca vznemirjajo Evropo znotra potrdili pravilnost zunanje politike, ki jo zadnja tri leta vodi v Jugoslaviji, dr. Milan Stojadinović in sedanja vlada, ki ima zasluge, da se ni dala zavesti mamiljivim glasovom, temveč je poslušala samo glasove iz svojih vrst.

POLITIKA

Predsednik naše vlade dr. Milan Stojadinović se je pred dnevi sestal z rumunskim zunanjim ministrom Comenom, ko se je vračal iz Ženeve preko Subotice v rumunsko prestolnico.

Notranji minister je izdal odlok, po katerem je v vsej državi prepovedano do nadaljnega vsa zborovanja, posvetovanja in sprevodi sploh, kakor tudi zbiranje ljudi po ulicah in na drugih javnih mestih. Kdor bo postopal proti tej prepovedi bo kaznovan od 10 do 1500 Din globe a za primer, da bi ne plačal denarne kazni z zaporom od enega do 30 dni.

Beografski voditelji združene opozicije imajo zadnje dni zopet številne sestanke, na katerih razpravljajo o politični situaciji v državi. Sklenili so, da bodo v kratkem priredili vrsto političnih shodov v Črni gori in Sandžaku.

„V Evropi je nepovoljno stanje, toda okrog nas so sami prijatelji. Zato nam ni treba misliti na vojsko. Lushko je nekaterim govoriti za vojno, toda to so ali liberanti ali pa vojni „zabušanti“, ki niso okusili strahot vojne. Mi bi se mogli boriti prav tako kakor v letih 1912 in 1914, vendar samo ako bi bili ogroženi naši življenski interesi“. To je izjavil naš prosvetni minister Magarašević.

Minister za telesno vzgojo dr. Mirko Buič je podal ostavko na svoj položaj. Vrnil se je nazaj v Split, ker je bil imenovan za bana primorske banovine.

V zvezi z zadnjimi dogodki na Češkoslovaškem in z madžarskimi zahodnimi po revizijski češkoslovaških mej piše beografsko „Vreme“: „Madžari, ki postavljajo take zahteve, očvidno misljijo, da so zaključili zmagovalno vojno, po kateri se deli plen. Madžarski slučaj najboljše dokazuje, kako težko je kontrolirati pamet, ko se pojavi prvi znaki smodnikovega dima. Mislimo, da bodo ostale želje Madžarov, samo želje tudi za bodoče čase in to tem bolj, ker si ne moremo misliti, da bi bile to želje uradne Madžarske.“

Predsednik italijanske vlade Mussolini je ob potovanju po Primorskem prestopil našo državno mejo v

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800 Din. pol strani 400 Din. — Cena malim oglasom do 30 besed 15 Din. vsaka beseda več 1 Din. — Med tekstrom vsaki oglas 15% dražji. Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

Kačji vasi pri Planini pri Rakeku. V imenu naše vlade ga je tamkaj pozdravil ban dr. Natlačen, poleg njega ga je pozdravil tudi general Lukič, ter četa naših vojakov, ki je izkazala čast visokemu državniku. Mussolini se je zanimal za razmere pri nas, zlasti pa je pohvalil odlično stanje naše vojske. S tem obiskom se je znova potrdila vez med obema prijateljskimi državama.

Narodne manjšine v Srednji Evropi

Dramatični razvoj sudske krize je postavil v ospredje zanimanja problem narodnih manjšin zlasti v Srednji Evropi. Zamotanost problema je v tem, da so v tem predelu sveta narodi tako pomešani, da med njimi ni mogoče potegniti jasne meje, posebno ne mej, ki bi ne puščale več nikakih narodnih manjšin v območju drugega naroda. Nadaljnja težkoča je v tem, da se jezikovne meje le redkokje krijejo s prirodnimi zemljepisnimi mejam. Srednja Evropa je bila v zgodovini toriče raznih narodov slovanskega, germanškega, romanskega in celo mongolskega izvora ter je zato že danes živ narodni mozaik. Po podatkih objektivnih znanstvenikov imajo srednjeevropske države naslednje narodne manjšine:

Nemčija: 1.100.000 Poljakov, 160.000 lužiških Srbov, 140.000 Čehoslovakov, od tega v bivši Avstriji 120 tisoč, dalje 15.000 Dancev, 8000 Frljev in 6000 Litovcev, k temu pa še na ozemlju bivše Avstrije 120.000 Slovencev in Hrvatov ter 13.000 Madžarov.

Češkoslovaška: 3.230.000 Nemcov, 690.000 Madžarov, 540.000 Rusinov in 60.000 Poljakov.

Poljska: 4.200.000 Rusinov, 1 milij. 200.000 Belorusov, 850.000 Nemcov, 80.000 Litoncev in 30.000 Čehoslovakov.

Madžarska: 480.000 Nemcov, 110.000 Slovakov, 80.000 Jugoslovenov in 20.000 Rumunov.

Rumunija: 1.000.000 Madžarov, 750.000 Nemcov, 450.000 Rusinov, 370.000 Bolgarov, 300.000 Rusov, 35 tisoč Poljakov, 48.000 Jugoslovenov in 27.000 Slovakov.

Italija: 600.000 Jugoslovenov in 250.000 Nemcov.

Jugoslavija ima okrog enega milijona narodnih manjšin, od tega največ Nemcov in Madžarov, ki jih je vsakih okrog 400.000.

7 dni borbe za svetovni mir

19. septembra: Angleška in francoska vlada sprejmeta londonske predloge, ki odločajo odcepitev sudetskih krajevod ČSR, neutralizacijo ČSR in mednarodna jamstva za novo, okrnjeno ČSR.

20. septembra: Češkoslovaška vlada ne odklanja novih predlogov v načelu, iznala pa svoje pomislike k njim in zahteva razna pojasnila. Na meji prihaja do prvih napadov sudetske legije na čsl. ozemlje.

21. septembra: Češkoslovaška vlada zaseda od jutra do 17. ure, ko izroči angleškemu poslaniku v Pragi na ponovno ultimativno intervencijo Anglije in Francije povoljen odgovor na angleško-francoske predloge. Nov Chamberlainov razgovor s Hitlerjem je določen na dan 23. sept. tega leta v Godesbergu pri Kölnu. Medtem so postavili zahteve po odcepitvi svojih manjšin od ČSR tudi Poljaki in Madžari.

22. septembra: Novi Chamberlainovi razgovori s Hitlerjem v Godesbergu pri Kölnu Chamberlain vztraja pri predlogih, ki jih je pod pritiskom Anglije in Francije sprejela ČSR kot skrajne koncesije. Ti predlogi se nanašajo na odstop sudetskoga ozemlja z nemško večino. Hitler razširi svoje zahteve tudi na madžarsko in poljsko manjšino, ki naj se tudi odcepita. Anglija in Francija te zahteve odklanjata. Zvečer je bila v Pragi sestavljena nova vlada pod vodstvom armadnega generala Sirovega.

23. septembra: Nenadno obupno poslabšanje položaja. Chamberlain in Hitler se v Godesbergu ves dan nista sestala zaradi novih težkoč v pogajanjih. Zjutraj sta si izmenjala pismi, v katerih je prišlo do izraza nasprotje angleškega in nemškega stališča. Po noči od 22. do 1.30 se poslednjič sestaneta Hitler formulira svoje zahteve v posebnem memorandu ultimativnega značaja. Zvečer odredi Češkoslovaška splošno mobilizacijo. Zastopniki slovaške ljudske stranke izdajo proglas na Slovake za skupno borbo za svobodo republike. Rusija zagrozi Poljski, da bo odpovedala pakt o nenapadanju.

24. septembra: Prva jutranja poročila potrjujejo, da so pogajanja med Chamberlainom in Hitlerjem dokončno prekinjena. Francija odredi mobilizacijo 7 letnikov.

Med Hrvati

Mnogi trezni Hrvati, ki so do tega časa držali z njim, so se začeli od njega odvračati, opozicija je postajala vedno bolj očitna, hrvatske vrste so se z vsakim dnem bolj rahljale. Že do tedaj so bili znani sponjadi med klerikalci in Vilderjevimi socialisti-demokrati, ki jih je družila v isti fronti pravzaprav že samo dr. Mačkova oseba. Ponovno je grozilo, da bo prišlo med njimi do preloma. Najnezadovoljnjejši pa so začeli postajati frankovci, ki imajo posebno dosti prištev med študenti in ostalo intelektualno. Že lansko leto so začeli postavljati frankovski študenti pri volitvah na zagrebški univerzi proti listi proti oficielnim listam HSS in so tudi na nekaterih fakultetah odnesli uspeh, čeprav se je HSS zvezala celo z levicarji, kar je frankovce samo že bolj razjarilo, kajti frankovci so stoprocentni hrvatski fašisti, ki vidijo svoj

25. septembra: Češkoslovaška vlada odklanja nove nemške zahteve. Tudi Anglija in Francija sta mnenja, da nemški pogoji niso osnova za sporazum. Praška vlada je v načelu pri stala, da ugodi poljskim zahtevam in da odstopi obmejno ozemlje, kjer prebiva nekaj tisoč Poljakov. Francoski ministerski predsednik Daladier in zunanjki minister sta ponovno odletela v London na važen posvet z tamošnjimi državniki. 100 tisoč pripadnikov angleških delavskih organizacij je zahtevalo, da angleška vlada odkloni nove nemške zahteve. Madžarska je poklicala pod orožje tri letnike rezervistov tako, da ima trenutno 160.000 vojakov pod orožjem.

Sokolski proglas za 9. oktober

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije v Beogradu je izdal dne 16. septembra proglas vsem bratskim župam, društvom in četam, da proslave spomin štiriletnice smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Jugoslovensko sokolstvo se z bolestjo spominja tragičnega dogodka 9. oktobra 1934. Na ta dan morajo vse sokolske edinice dostenjno komemorirati smrt blagopokojnega kralja ter izkazati zasluzeno čast njegovemu spomini. Prepušča se bratskim edinicam, da po krajevnih razmerah izberejo najboljši način za čim dostenjnejo komemoracijo. V krajih, ki so sedeži žup, je boljše, da komemoracijo izvede župa skupno z društvom, v onih krajih, kjer sta dve ali več društev, naj se prav tako združijo komemoracije. Vse edinice se morajo prizadevati, da bodo komemoracijam prisostvovali vsi člani.

Opozarjajo se vsa bratska društva, da je 9. oktober proglašen za dan sokolskega bratstva. Dolžnost nas vseh je, da na viden način in stvarno do kažemo svojo ljubezen do bratov, ki žive v nadlogah. Na dan sokolskega bratstva ne bi smel izostati niti en član naše sokolske družine, ki ima možnost, da čeprav z manjšim prispevkom za socialni fond, ki je namenjen siromakom, stori svojo sokolsko bratsko dolžnost. Pokažimo svojo skrb in ljubezen v trenurku, ko so ti najbednejši v največjem pomanjkanju. S tem se bomo najbolje oddolžili blagopokojnemu kralju na dan njegove smrti.

vzor v Mussoliniju, zahtevajo samostojno hrvatsko kraljevino in se kot taki seveda nikakor ne morejo zlagati z levicarji. Frankovci so seveda tudi odločni nasprotniki Beograda in jih je novi Mačkov sporazum s srbsko-opozicijo samo ponovno razjaril. Posebno pa jih je ogorčil nedavni obisk dr. Mačka v Beogradu. Frankovci so celo začeli izdajati novi list "Nezavisnost", ki je po svojih izpadih na dr. Mačka kmalu začela prekašati prejšnjo "Danico". Začela je očitati, da sedijo v vodstvu stranke sami nesposobni ljudje, ki še poleg vsega po rodu niti Hrvati niso. Dr. Maček in dr. Šutej da sta Slovenci. Vilder da je Čeh, prvi svetovalec dr. Mačka, Žiga Scholl, pa da tudi ne more zakriti svojega židovskega pokolenja. Take voditelje, da je treba odstraniti in začeti radikalnejšo politiko.

Proti Mačku je vstal tudi sin pokojnega Radića, Vlatko Radić, za katerega je značilno, da ga vodstvo ni

GOVORI DRŽAVNIKOV, OPERE, PREDAVANJA

V VAŠEM DOMU Z RAIOPARATI

**NORA
ORION
MINERVA
SACHSENWERK
STANDARD
TEFAG
SIERA**

OD DIN 2.750—

NA MALE MESEČNE OBROKE

Z DVOLETNIM JAMSTVOM

PROJE PREKMURSKE STROKOVNE RADIODELAVNICE

NEMEC JANEZ MURSKA SOBOTA.

Brezobvezno predvajanje — zamenjava in prodaja rabljenih aparatov po ZELO UGODNIH CENAH IN POGOJIH Z DVOLETNIM JAMSTVOM. — NEMEC J. M. SOBOTA.

Gradnja v Petanjcih

Delo na Petanjcih lepo napreduje. Gradnja glavnega mostu čez Muro se še ni pričela, pač pa delo dobro napreduje pri zgraditvi nove ceste od Radenc do Mure. Tu se postavlja potrebeni profili, posekali so gozd, koder bo šla cesta, kopajo fundamenta za propuste in pomožne mostove, zabilajo na teh mestih hiode globoko v zemljo, dovažajo gramoz in raznovrstni stavbeni material, ki ga postavljajo na kupe v bližini nove ceste. Postavili so tudi nekaj lop za shranjevanje orodja, strojev in drugega materiala. Vsakdo lahko opazi, da gradnja dobro napreduje.

Dovožen stavbeni material je sicer v nevarnosti, da bi ga voda ob poplavah raznesla, vendar pa upajmo, da je Mura že dovolj poplavila spomladini in da sedaj poplave ne bo.

V minulem tednu so na levi obali reke na mestu, kjer bo postavljen most, odstranili dva mlina. To delo je bilo precej interesantno in je privabilo mnogo opazovalcev iz sosednjih Radenc in Petanjc. Posebno težko in mučno delo je bilo prestaviti precej velik mlin, ki je stal na obali. Navzdol so ga potegnili na valarjih tako spretno, da se ni prav nič poškodoval.

Tudi regulacija desnega brega reke, v bližini mesta kjer prevaža brod, dobro napreduje. Zadnja poplava je namreč tukaj odnesla v precejšnji dolžini mnogo obale. Ta vrzel se sedaj nadomešča z dovažnim materialom. Najprej nasipajo plast gramoz, nato veje, ki drži gramoz skupaj, potem zopet plast gramoz in tako naprej. Obalo bodo tudi obložili z velikimi cementnimi kamni, ki so tam že pripravljeni.

hotelo sprejeti v stranko. On sicer ne nastopa tako ostro, vendar pa popolnoma pravilno očita, da današnja HSS ni več ona, ki jo je ustvaril njegov oče, kar je tudi res. Ta trditev bi znala postati za dr. Mačka zelo nevarna. Pokojni Stjepan Radić je ustvaril HSS popolnoma na demokratičnih načelih, od katerih se pa današnja HSS vedno bolj oddaljuje. Čeprav toliko bobnajo o demokraciji dr. Mačka, vendar on sam nikakor ne more zakriti nekaterih svojih diktatorskih pretensij, za katere pa on kot ostarel človek, pa tudi drugače, nikakor ni sposoben.

Zato ni čudno, da se ustanavlja novi hrvatski kmečki pokret. Vodil ga bo dr. Košutić. Deloma bo soglašal z politiko JRZ, kar je za hrvatske razmere značilno. Pa tudi sama stranka JRZ na Hrvatskem neprestano napreduje.

Poleg drugih napak je s toril dr. Maček tudi to, da je vzel v zaščito Žide, ki so mu ponujali denarna sred-

Pri gradnji ceste in predpripravah za gradnjo mostov, je sedaj zaposlenih približno 60 delavcev. Tako v Petanjcih kakor v Radencih postaja čimdalje bolj živahne, posebno ob nedeljah in praznikih, ko si okoliško ljudstvo ogleduje potek in napredek dela. Dogotovitev preporebnega mostu bo doprinesla vsemu prebivalstvu severne Štajerske in Prekmurja runogor koristi, posebno pa onemu v Radencih, Petanjcih, Murski Soboti ter občinam v tej smeri. Z otvoritvijo neoviranega prometa na mostu, bo znatno oživel vsestranski obisk letoviščarjev v M. Soboti, pa tudi marsikateri Sobočanec bo šel večkrat na oddih v Radence. Znatno bo oživel tudi tovorni promet, ki bo v veliko korist vsemu prebivalstvu.

Slabo stanje cest v občini Kuzma

Ne moremo si predstavljati uspešnega gospodarskega in kulturnega napredka tam, kjer so ceste v obupnem stanju. Občina Kuzma leži ob državni meji napram Nemčiji in Madžarski. Njeni cesti so pa v obupnem stanju. Zlasti v zimskem in dolgotrajnem deževnem času so za vozovni promet neuporabne. Občina je prostrana. Njen teren je valovit, zemlja pa ilovnata. S svojo nizko davčno močjo, nezmora občina vzdržati svoje dolge občinske poti tako, kakor bi bilo potrebno. Ljudstvo vesnic spadajočih pod to občino, je vsled svojih neuporabnih cest, večkrat v pogledu vozovnega prometa, popolnoma odrezano od ostalega sveta. Potrebno je podeliti občini Kuzma, v svrhu temeljite poprave občinskih cest in raznih propustov. Izdatno denarno podporo ali pa dodeliti glavno občinsko cesto v urejevanje sreskemu cestnemu odboru. Poleg tega je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da je v interesu ugleda naše uprave ako so vsevrstne ceste v občinah na državni meji, vedno v dobrem stanju.

stva, ki jih je imel dr. Maček vedno manj, ker so začele podpore iz inozemstva vedno bolj izostajati. Židje pa niso nikjer bolj kot na Hrvatskem obsovraženi.

Seveda zato še ni rečeno, da bo dr. Maček pri prihodnjih volitvah poražen. Verjetno je celo, da bo doživel ponoven uspeh, ki pa se seveda s petomajskim ne bo dal primerjati, pa še ta je problematičen, če se bo do takrat odtrgala frankovska stranka, ki se z vsakim dnem bolj javlja na obzorju. Če bojo pa se odcepili frankovci, se bojo sigurno odcepili tudi klerikalci, tako da bi bila potem HSS zelo zelo oslabljena. Večino drži dr. Maček samo še pri kmetih, kar je tudi popolnoma razumljivo, če upoštevamo, da kmetje na Hrvatskem časopisov skoraj ne čitajo in se obveščajo, kaj se dogaja v Zagrebu, samo na političnih shodih, ki pa so večinoma še vedno samo od HSS. (Konec).

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— Prireditve evang. ženskega društva je prav dobro uspela. Posebna atrakcija je bil nastop mlade baletne plesalke Lili Legenstein. Mlada umetnica si je že v prvih trenutkih pridobila simpatje občinstva in po posameznih točkah navdušenja občinstva ni poznao ne konca ne kraja. Njen program je bil zelo pester, vsebinsko odličen, temperamentna in tehnično dovršena izvedba pa je pustila pri gledalcih globok vtis. Nivo prireditve je močno dvignila odlična godba, ki ima velik delež v tem, da se je občinstvo zadovoljno vračalo s tega res prvorazrednega družabnega večera. Škoda je le, da gotovi krogi niso bili na prireditvi v takem številu, kot bi bilo to upravičeno želeti, saj so baš prirediteljice tiste, ki so vedno radevolje podpirale prireditve mnogih soboških društev.

V. D. PRIMARIJ

Dr. MIRKO HOUŠKA
SPECIALIST ZA NOTRANJE BOLEZNI
ORDINIRA

V MURSKI SOBOTI
RADGONSKA CESTA 3.

— Sobota ima v zadnjem času skoraj vsak teden kakšno senzacijo. Tako n. pr. so Sobočani prišli ob znanega „nebotičnika“, občinske mostne tehnice. Poročali smo že, da je občina zaključila nabavo moderne mostne tehnice. Ta bo sedaj montirana ob novem priziku trgovine ge. Ane Čör, ki dokončuje baš te dni vse gradbene dela tega prizidka. Tudi cesta do tehnice bo izpeljena po principih velikomestnih bulevarov in ne bo kmalu v dravski banovini takega mesta, ki bo, kar se šrine tiče, imelo tako širokih reguliranih ulic kot jih imamo v Soboti. Radovedni smo le kako bo naša agilna občinska uprava izregulirala prostor na ovinku Aleksandrove ulice in Lendavske ceste, kjer nastane s premaknitvijo občinske tehnice in z regulirano Aleksandrovo ulico, velik prostor, podoben malemu trgu.

— Slišali smo, da se je baje tudi „Bata“ odločila, da postavi v Soboti v skorajnjem času svojo palačo. Ko smo bili le malo bolj radovedni in se pozanimali za stvar, smo dobili po ovinkih informacije, da se je res Bata v principu odločila, da postavi v Soboti primerno monumentalno zgradbo. Trenutno ima podjetje tudi precejšnje izdatke pri gradbenih delih palače v Ljubljani. Upamo pa le, da začetkom prihodnjega leta, dobi „Trgovski dom“ zidanega tovariša.

— Sedaj ko je v Soboti dokaj živahno okoli raznih gradbenih del in dobiva Sobača počasi v resnici veličestno lice, posebno če pogledamo tako tja proti Aleksandrovi ulici, se vprašamo, mar ne bi bilo prav in dobro, da povabi občina nekatere hišne posestnike, naj bi ti vendarle nekaj pokrenili, da svoje pritlikave

hiše počedijo. Radovedni smo kakšno stališče bodo k temu zavzeli občinski očitje, ki imajo tudi za olepšavo mesta dokaj uplivno besedo.

— **Gradbena dela pri „Trgovskem domu“ v Soboti vidno napredujejo.** Mnogo občinstva se zbira na gradbenem prostoru, kjer z vidnim interesom in z živahno kritiko zasleduje posamezne faze gradbenih del. Pri polaganju temeljev, ki so približno za meter pod „vodno gladino“ tukajšne talne vode, je imel gradbenik mnogo svetovalcev, kako se naj bi ta dela izvršila, da ne bo voda vdrla v kletne prostore. Razume se, da je bil g. Sraka vsem svetovalcem zelo hvaležen, posebno pa naši nadebudni mlađini, ki si je postavljanje temeljev „pod vodno gladino“ čisto drugače predstavljal. Ker pa je g. Sraka kot strokovnjak za taka dela, položil betonsko ploščo „na oko“ tako enostavno, so številni svetovalci prišli kasneje tudi do enostavnega zaključka, da je prav za prav vse tako „einfach“, samo znati je treba. Danes bo končana betonska plošča nad kletjo. Do sem je bilo vse delo radi neugodnega terena zelo zamudno. Od betonske plošče nad kletjo naprej, bodo gradbena dela mnogo hitreje napredovala.

— **Požar.** Pri nas v M. Soboti so redki požari. Tu in tam se pa le pripetijo. V soboto 24. septembra noči je izbruhnil požar na podstrešju poslopja g. Raicha v Slovenski ulici. Sosedje in gasilci so takoj prihiteli na požarišče in so požar pogasili. Zgorela je le streha in nekaj slame. Vzrok požara ni znan. Poslopje je bilo zavarovano.

— **Gradbeno gibanje.** Ob Radgonski cesti so v lanskem in letosnjem letu sezidali precej poslopji. Le škoda, da so nekatere pritlična, a druga enonadstropna, lepše bi pa bilo, ako bi bila vsa enonadstropna. Tudi na drugih mestih so v zadnjih dveh letih sezidali precej stanovanjskih zgradb, vendar se gradbeno gibanje ne razvija tako, kakor bi bilo za naše mesto potrebno. Mnogo je lastnikov stavbenih parcel, ki bi z ozirom na svoje premožno stanje, lahko zdali, kar pa najbrže iz špekulantnih razlogov nočejo.

— **„Neodvisno gledališče“ gostuje v Murski Soboti.** Po uspehih na stopih v Mariboru in Ptiju bo prišla sedaj k nam avantgardna gledališka skupina iz Maribora, ki jo vodi režiser Žižek. Ta mladi talent je studiral 3 leta v edino svobodnem kulturnem centru Srednje Evrope, v Pragi, kjer je delal pri E. F. Burianu, ki vodi najnaprednejše evropsko gledališče D 38. G. Žižek je sodeloval v Pragi tudi pri snimanju filmov, kar kaže njegovo vsestransko sposobnost. Sedaj se je vrnil med nas, Slovence, da našemu gledališču novo vsebino, poročeno iz narodnega duha. Temu se približuje s čisto svojstvenim načinom igranja, ki korenini v ljudski glumi. Zato nam je Žižkov teater zelo blizu.

To se je pokazalo pri predstavah v Mariboru in Ptiju, kjer je občinstvo uprizoritve z navdušenjem sprejeto. Avantgardisti so prizorili tam staroki-

tajsko dramsko pesnitev neznanega avtorja „Breskov cvet“ ter odlomek iz Shakespearjevega „Sna kresne noči“. Z obema predstavama namenljajo nastopiti v nedeljo, 2. oktobra v murskosoboškem Sokolskem domu.

— Dolgo časa je že navoženo kamnje ob cesti proti kolodvoru. Namenjeno je za zboljšanje in razširjanje ceste. Vse to bi se morda že izvršilo, ako bi imel cestni odbor valjar na razpolago. Sedaj, ko je valjar došpel in bil preizkušen, se je z delom na razširjanju ceste začelo in upamo, da bo v kratkem času tudi ta del ceste zgotovljen. Na vrsto naj pride potem poprava ceste v Slovenski ulici, kajti cesta v tej ulici je res v obupnem stanju. To se posebno opazi v deževnem in zimskem času, ko je tam blato v takem obsegu, da ga ni mogoče pregaziti.

MED. UNIV.

Dr. ŠARUGA RUDOLF

ZDRAVNIK

je odpril privatno zdravniško prakso v GORNJI LENDAVI.

— Velika tombola v nedeljo dne 9. oktobra ob dveh popoldne v Murski Soboti na glavnem trgu. 20 tombol! Srečka 3 Din! 1000 drugih dobitkov. Prva tombola: motorno kolo „Zündapp“ DB luxus 200 cm. Sediščevalni stroj, deset koles, slamorezniča itd. Ta tombola bo dosedaj v Prekmurju največja. Oziralo se je pa društvo na to, da naj ne bo samo eden presrečen izbranec, ampak naj jih bo kar dvajset. Zato je razen prvega dobitka, ki stane 9500 Din, dalo še 19 drugih tombol, izmed katerih so nekatere vredne okoli 3000 Din, druge tisoč, nekatere pa do 500 dinarjev. Razen tega bodo dobitki na petorke in četvorke ne kaki manj vredni lončeni ali porcelanski izdelki, ampak lepi kosi štofa in platna. Računajoč na to, da je vrednost tombolskih dobitkov 35.000 Din, je znižana cena tombolskim kartam na minimum, ker stanejo samo 3 Din. Vsemu občinstvu, ki bo igralo pri tej tomboli zagotavlja tombolski odbor, da se bo tombola brez zavlačevanja nadaljevala in najkasneje okoli pete ure končala, da se lahko vsak ali z vlakom ali s kolesom pravočasno vrne na svoj dom.

— **Tečaj nemščine.** Z ozirom na svoječasno objavo javljamo, da je Okrožje dovolilo Drutšvu kmečkih fantov in deklet v Črnelavcih organizacijo zimskega tečaja nemščine. Kdaj se bo tečaj začel, bomo pravočasno javili. Do takrat prosimo, da vložijo vsi interesi pismene prošnje na društvo v Črnelavcih. Ker ne delamo nikjer razlike, je dovoljena udeležba tečaja vsakomur, zlasti pa kmečkim fantom in deklinam. — DKFID Črnelavci—Veščica.

— **Radenci.** G. Lazar Miloševič, zastopnik komandirja orožniške postaje, je bil pred kratkim povražen v naredniški čin. Čestitamo! G. Miloševič je nekaj časa služil tudi pri nas in sicer na Tišini, kjer si je radi korektnega postopanja pridobil splošen ugled.

V najem se da dve sobno stanovanje, z velikim vrtom. Iztotam se proda dobro ohranjena spalnica po zelo nizki cenii. M. Sobota, Stara ul. 11.

Soba istem v centru mesta, ki je zadost prostorna, lepo opremljena, zračna in suha. Naslov v uredništvu.

Gornja Radgona:

Nujna potreba po strožjih počitkih predpisih. Trg Gornja Radgona je radi svoje obmejne lege in gospodarskega središča precej prometen kraj in zlasti v poletni dobi poln tuzemskih in inozemskih motornih vozil. Glavne prometne ceste skozi trg so vijugaste in nikakor pripravne za dirkanja, kakoršna počenjajo zlasti številni domači pa tudi tuji vozniki motornih vozil, ki se na tozadovne oponzilne napisne table v trgu niti najmanje ne ozirajo. Po večini vozijo z nenavadno brzino po 40, 50 km pa še več skozi trg z nezgodnim ropotom ne glede na to, da ogrožajo tudi ves ostali promet. Da je temu tako, pričajo številne nesreče karambolov v takojšnji okolici, koder v zelo isti motorni vozniki še s 100% brzino od one skozi trg. Na Spodnjem grisu so nameščeni večinoma vsi državni uradil, kakor sodišče, davčna uprava, poštni urad, carinarnica, notariat in dr., kjer je uradovanje radi številnih nezgodnih ropotov nekaterih motornih voznikov marsikaterikrat celo ovirano, da pa je v nočnih urah kaljen mir, je evidentno. Med temi vozniki pa so v prvi vrsti taki, ki sploh nimajo potrebe usposobljenosti za svoja vozila, kar je najbrže vzrok neizvrševanju policijskih predpisov. Topogledno bi bilo potrebno nekaj več strožje kontrole ter smo mnenja, da bi bile številne tozadovne kazni gotovo lep vir dohodkov občine.

— Tudi v obmejni Gor. Radgoni bo gradil Bata. Ob priliki zadnjih velikih proslav osvobojenja v Gornji Radgoni je član občinske uprave g. Joža Hrastelj kot zastopnik občine v svojem govoru omenil, da je postavitev spomenika Radgonskim žrtvam in Maistrovim borcem za leto 1939 zasigurana. Tozadovni pripravljalni odbor je po nasvetu strokovnjaka določil kot najprimernejši prostor sejmiščni prostor pred farno cerkvijo, kateri bo popolnoma preurejen. Odstranjena bodo kostanjeva drevesa, poslopje mežnarije pa porušeno. Od glavne banovinske ceste bodo vodila navzgor pred cerkev dvojna betonska stopnjišča, med stopnjišči pa bo stal impozantan spomenik. S to nameravano preureditvijo bo pročelje farne cerkve dobitilo popolnoma novo lice, ob enem pa bo postal ta prostor kot pravi tržni center našega obmejnega trga. S to nameravano preureditvijo tega prostora pa so ostala sosedna stavbišča v ceni znatno pridobila. Pojavili so se številni reflektantje iz obrtniških krogov za nakup stavbišč v tej bližini. Eno najlepših stavbišč poleg vile Dr. Breznika je kupil od mizarskega mojstra Karola Hojs za tvrdko Bata njegov poslovodja Plavčak Anton. Tvrdko Bata namerava na tem mestu zgraditi takoj v spomladici leta 1939 povsem moderno dvonadstropno hišo, v kateri bodo poleg prostornih modernih prodajaln tvrdke Bata tudi komfortna stanovanja za nameščence. Ta moderna stavba bo stala nasproti stopnjišču pred cerkvenim sejmiščem.

PRESELIL SEM

TRGOVINO Z MEŠANIM

BLAGOM in MLEKARN

na RADGONSKO CESTO bl. 1.

(v hišo blvše trgovine A. Fürst in Sin).

Priporočam se cenjenim odjemcem

HORVAT GEZ

trgovina z mešanim blagom in mlekarna

MURSKA SOBOTA.

Neprilike pri prodaji sadja

Na kmetijsko zbornico prihajajo pritožbe kmetov-sadjarjev, da jih trgovci, ki kupujejo od njih sadje za izvoz izrabljajo in odirajo. Dogaja se sledče:

Trgovec se pogodi s kmetom za dobavo sadja določene vrste in kakovosti za izvoz po v naprej dogovorjeni ceni. Kmet se drži pogodbe in stalno nabira in sortira svoje sadje. Ko pa sadje pripelje trgovcu, se pa ta kratkomalo zmisli, da sadje ne odgovarja dogovoru in skuša tako izpodljati pogojeno ceno.

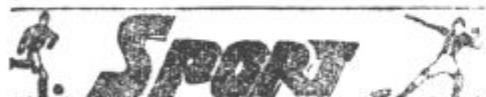
Kmetu ne preostane drugo, kot da sadje pelje nazaj domov ali pa da pristane na znižano ceno. Tako postopanje izvoznikov sadja s kmeti je popoloma protizakonito in kaznivo.

Sadjar ima pravno dve možnosti, da se zavaruje proti takemu izkoriščevanju: 1. da se obrne na sodišče in zahteva od njega razsodbo ali pa 2. da se pri kupoprodajni pogodbi dogovori s trgovcem, kdo bo v primeru spora razsodil ali blago ustrezal dogovoru.

Kmetijska zbornica je že začela zbirati o tej stvari točne podatke ter pokrenila akcijo pri kr. banski upravi in ministrstvu, da se uredba o kontroli sadja za izvoz izpopolni tako, da bodo z njo zaščiteni tudi interesi kmetov.

Izpopolnjena uredba naj bi določila obvezno razsoditev, ki bo v primeru spora ugotavljala, ali sadje ustrezal dogovoru ali ne. Kmetje naj vse primere, ko jih izvozniki na take ali slične načine izkoriščajo, javijo kmetijski zbornici, da bo lahko trgovskemu ministru predlagala, da takim trgovcem vzame izvozno dovoljenje.

Kmetom se pa priporoča naj bodo solidni in naj se vedno točno drže dovora ter naj dostavljajo trgovcu le tako blago, za kakoršnega so se pogodili. Le v primeru, če so sami pošteni, lahko zahtevajo poštenosti tudi od trgovca.

Nogomet.

Želežničar : Mura 5:1 (2:1)

Na Železničarjem stadionu v Mariboru se je v nedeljo odigrala prvenstvena tekma med Železničarjem in Muro, v kateri je Železničar z daleko boljšo igro sigurno premagal Murino enajstorico.

Železničar sicer ni v svoji „stari“ dobrimi formi in je z veliko srečo dosegel oba gola v prvem polčasu ter je v drugem polčasu celo izenačenje viselo na zelo tanki niti — pri stanju 3:1 so pa Muraši močno popustili ter predali inicijativo nasprotniku.

Mura je botehal na celi črti. Odličen je bil vratar Jandi, ki ima edino drugi gol na vesti, branilca sta bila precel nesigurna, v krilski vrsti sta bila zelo dobra Šrimpi in Šonaja, požrtvovanen tudi Hojer. V napadu pa je bila celo vrsta slabih točk. Pevec se je sicer trudil, oškodoval pa je zvo-

NOVOST

Dospeli so najnovejši in najmodernejši radio aparati:

RADIONE HORNYPHON BRAUN MEDIATOR

Aparate Vam prevajam na domu, brez vsake obveze za nakup.

Zastarele aparate ugodno zamenjam. Aparate dobite na 18. mes. obrokov.

CENE NISKE!

Velika Izbera Živalnih strojev od 1525 Din naprej. Pisalni stroji od 1750 Din.

ŠTIVAN ERNEST,

kolesa, šivalni in pisalni stroji, radio aparati motorna vozila itd. **Murska Sobota**

Sedaj: ZVEZNA ULICA 2., od 1. oktobra naprej v novi hiši na GLAVNEM TRGU.

NOVOST

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

kojninskem zavodu, dobijo na prošnjo posebne legitimacije.

Združenje opozarja vse člane, ki zaposlujejo nameščence, da se tako pri sprejemanju nameščencev kakor tudi pri odjavah, ravna po določilih zgoraj omenjenega pravilnika, to se pravi, da zahtevajo od vsakega nameščanca pri vstopu v službo predložitev predpisane legitimacije.

Legitimacije izdaje in vidira uprava združenja.

BUDILKE

najboljše marke

JUNGHANS, — KIENCLE,
— MAUTHE —

že od . . . Din **50.-**
brez zvonca Din **30.-**

žepne ure od Din **40.-**
z dvoletno pismeno garancijo.

DITTRICH FRANJO

MURSKA SOBOTA, Aleksandrova cesta 25.

HALO!

Prodam posestvo

s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem vse v dobrem stanju, 5 kat. oralov prvorstnih njiv in travnikov ter lep sadovnjak. Cena 30 tisoč dinarjev. Nahaja se pol ure od cerkve Sv. Tomaža v Slovenskih goricah. Poizve se pri trgovcu IGNAC KRAČUN pri Sv. Tomažu.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa

BETONIT

Za vlogo nepropustni notranji in zunanj omet

IZOLATOR

BETONIT,
Kem. Izd. Maribor
(Zahtevajte navodila.)

Zaloga MURSKA SOBOTA,
Aleksandrova c. 19. (pri Fafliku)

Posl. št. I 261/38

Dražbeni oklic

Dne 18. novembra 1938 ob 11 uri dopolno bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, sadovnjaka, njiv, gozdov, travnikov.

Zemljiška knjiga: Ivanjševci 27/150 vl. št.

54, 64, 3/4 vl. št. 58, 3/8 vl. št. 62, 9/150 vl. št.

101, 102, 109, 111, 115, 117, 118, 129, 130 in

121, 9/320 vl. št. 127, 9/80 vl. št. 128.

Cenilna vrednost: 10.544 Din 25 p.

Vrednost pritiklin: 4600 Din.

Najmanjši ponudek: 7029 Din 50 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti sodišču najpozneje pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
odd. IV., dne 16. sept. 1938.

Dražbeni oklic

Dne 8. novembra 1938 ob 11. uri dopolno bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: gozd.

Zemljiška knjiga: Čepinci 1/3 vl. št. 510.

Cenilna vrednost: 3600 Din.

Najmanjši ponudek: 2400 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
odd. IV., dne 16. septembra 1938.

I. 106/38-5

Dražbeni oklic

Dne 8. novembra 1938 ob 9. uri dopolno bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, njiv, travnikov itd.

Zemljiška knjiga: Sv. Jurij 1/7 vl. št. 70, 229, 339, 1/4 vl. št. 72, 78, 181.

Cenilna vrednost: 2121 Din 20 p, manj dosmrtni užitek Perša Neže, ki se ceni na 425 Din, torej znaša čista cenilna vrednost 1696 Din 20 p.

Vrednost pritiklin: 242 Din 85 p.
Najmanjši ponudek: 1413 Din 88 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
odd. IV., dne 16. septembra 1938.

I. 1476/37

Dražbeni oklic

Dne 8. novembra 1938 ob 10. uri dopolno bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, njiv, gozda in travnikov.

Zemljiška knjiga: Dolič 1/2 vl. št. 35 in 1/4 vl. št. 36.

Cenilna vrednost: 13.197 Din.

Najmanjši ponudek: 8798 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
odd. IV., dne 15. sept. 1938.

I. 1509/36

Dražbeni oklic

Dne 8. novembra 1938 ob 8. uri dopolno bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiše, njiv, travnikov, gramoze jame.

Zemljiška knjiga: Kupšinci celi vl. št. 68 in 226 ter 4/267 vl. št. 75.

Cenilna vrednost: 8305 Din.

Najmanjši ponudek: 5536 Din 66 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
odd. IV., dne 16. sept. 1938.

Posl. št. I 123/38

Dražbeni oklic

Dne 18. novembra 1938 ob 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, sadovnjaka, njiv, gozdov, travnikov.

Zemljiška knjiga: Ivanjševci 27/150 vl. št. 54, 64, 3/4 vl. št. 58, 3/8 vl. št. 62, 9/150 vl. št. 101, 102, 109, 111, 115, 117, 118, 129, 130 in 121, 9/320 vl. št. 127, 9/80 vl. št. 128.

Cenilna vrednost: 10.544 Din 25 p.

Vrednost pritiklin: 4600 Din.

Najmanjši ponudek: 7029 Din 50 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti
odd. IV., dne 16. sept. 1938.